

MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

PROGNOZA 2013 **PIEȚEI MUNCII**

CHIȘINĂU - 2013

Mențiuni

Proгноza Pieței Muncii 2013 a fost elaborată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă cu susținerea Proiectului „*Consolidarea capacităților de gestionare a migrației în Republica Moldova*”, implementat de Serviciul Public Suedez de Angajare și finanțat de Ministerul Justiției din Suedia.

Date de contact:

**Agенția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
str. Vasile Alecsandri nr. 1, Chișinău, MD 2009
Republica Moldova**

**Tel. (373 22) 721-003 Fax (373 22) 227-761
email: anofm@anofm.md**

**www.anofm.md
www.angajat.md**

CUPRINS

INTRODUCERE	4
1. EVOLUȚII ALE ECONOMIEI NAȚIONALE DIN REPUBLICA MOLDOVA	5
1.1. Indicatorii macroeconomici	5
1.2. Evoluții demografice	7
2. PIAȚA MUNCII ÎN REPUBLICA MOLDOVA	8
2.1. Ocuparea forței de muncă	8
2.2. Șomajul înregistrat	10
3. REZULTATELE CHESTIONĂRII AGENȚILOR ECONOMICI	13
3.1. Structura eșantionului	13
3.2. Crearea și lichidarea locurilor de muncă	14
3.3. Așteptările agenților economici privind evoluția economiei în anul 2013	16
4. EVALUAREA TENDINȚELOR PE PIAȚA MUNCII ÎN ANUL 2013	19
5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	21
6. BAROMETRUL PROFESIILOR PENTRU ANUL 2013	22

INTRODUCERE

În scopul prognozării schimbărilor care au loc în structura forței de muncă și al extinderii cunoștințelor despre piața muncii Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a elaborat Prognoza pieței muncii și Barometrul profesiilor pentru anul 2013, măsură prevăzută în Planul de acțiuni al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă în promovarea politicilor pe piața forței de muncă pentru anul 2012, Hotărîrea Consiliului de administrație nr. 7 din 23.12. 2011.

Metodologia de elaborare a prognozei pieței muncii și chestionarul pentru agentul economic, au fost realizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în cadrul proiectului moldo-suedez „Acordarea suportului Serviciului public pentru ocuparea forței de muncă din Moldova”, implementat de Agenția Publică de Ocupare din Suedia. La elaborarea prognozei pieței muncii a fost utilizată experiența serviciilor publice de ocupare din Suedia și Lituania. Sondajul este prevăzut a fi reprezentativ implicînd agenți economici din diverse sectoare economice pe întreg teritoriul republicii.

Chestionarul cuprinde 16 întrebări ce reflectă situația în următoarele 12 luni, din care pot fi evidențiate următoarele:

- evaluarea cererii pe piața economică a produselor și serviciilor;
- investiții pentru dezvoltarea activității;
- evoluția cererii de angajați;
- situația privind disponibilizarea angajaților;
- crearea locurilor noi de muncă;
- lipsa forței de muncă.

Datele obținute din prognoză oferă informații generale despre principalele tendințe de pe piața forței de muncă:

- structura ocupării forței de muncă pe activități;
- crearea locurilor noi de muncă;
- motivele deficitului forței de muncă;
- cooperarea angajatorilor cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă în programele de formare profesională.

Scopul și obiectivele Prognozei pieței muncii

Prognoza pieței muncii pentru anul 2013 a fost elaborată la nivel național și efectuată ca răspuns la necesitatea de a obține indicatori calitativi și cantitativi ai pieței forței de muncă. Concepută ca sursă importantă de informații, aceasta furnizează date esențiale asupra posibilităților de corelare și structurare a ofertei forței de muncă.

Pronosticarea va contribui la:

- evaluarea schimbărilor ce vor avea loc pe piața muncii;
- informarea absolvenților gimnaziilor și liceelor despre profesiile solicitate prioritar pe piața muncii;
- identificarea numărului de șomeri ce urmează a fi trimiși la cursuri de formare profesională a șomerilor și meseriile solicitate prioritar pe piața muncii;
- planificarea activității Agenției Naționale și structurilor sale teritoriale.

Prognoza pieței muncii a fost elaborată în urma chestionării a 3326 agenți economici din diverse ramuri ale economiei naționale. Chestionarea a oferit informații generale despre principalele tendințe de pe piața forței de muncă – structura ocupării forței de muncă pe activități, crearea locurilor de muncă și deficitul forței de muncă, cooperarea angajatorilor cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă în programe de instruire profesională, sursă de informare a absolvenților liceelor și gimnaziilor la alegerea profesiei și a devenit instrument de marketing al pieței muncii.

1. EVOLUȚII ALE ECONOMIEI NAȚIONALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

1.1. Indicatorii macroeconomici

Conform Biroului Național de Statistică, în ianuarie-septembrie anul curent în economia Republicii Moldova se atestă o scădere de 0,2% a **produsului intern brut** (PIB) față de ianuarie-septembrie 2011. Așa cum agricultura are o contribuție semnificativă la formarea produsului intern brut, reducerea valorii adăugate brute în ianuarie-septembrie 2012 a fost decisivă pentru dinamica produsului intern brut. Condițiile meteorologice extrem de nefavorabile din vara anului 2012 au avut un impact negativ asupra economiei naționale. Respectiv, este afectat exportul care nu înregistrează o creștere semnificativă. Nivelul înalt de incertitudine economică face ca agenții economici să fie mai reticenți în apelarea la credite bancare. Prin urmare, activitatea investițională este destul de pasivă și întreprinderile industriale produc mai puțin, cu efect negativ ulterior asupra serviciilor de transport și comerțului interior și exterior.

În 9 luni ale anului 2012, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 23,9 mild. lei, în creștere cu 12,7% față de perioada similară a anului 2011 și la nivelul de 97,0% față de sarcinile stabilite pe perioada de gestiune. S-au efectuat cheltuieli în sumă de 24,7 mild. lei, în creștere cu 9,3% comparativ cu 9 luni 2011 și 89,3% față de prevederile pentru perioada de gestiune.

Volumul producției fabricate de întreprinderile industriale de toate formele de proprietate în ianuarie-septembrie 2012 a înregistrat o scădere de 1,8% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-septembrie 2011, inclusiv cu 3,8% – volumul producției și distribuției de energie electrică și termică și cu 1,7% – volumul producției industriei prelucrătoare. Totodată, s-a înregistrat o creștere cu 4,1% a volumului producției industriei extractive.

Ca urmare a condițiilor meteorologice nefavorabile **producția agricolă** în toate categoriile de gospodărie în ianuarie-septembrie 2012 a înregistrat o descreștere esențială de 21,6% (în prețuri comparabile). Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea accentuată a producției vegetale – cu 33,1 % și cea animalieră cu 0,3%, respectiv.

Activitatea investițională este pasivă. În ianuarie-septembrie 2012 volumul investițiilor în active materiale pe termen lung a însumat circa 8,3 mild. lei (în prețuri curente), cu o scădere de 0,7% (în prețuri comparabile) față de perioada similară a anului 2011 (în trimestrul I curent scăderea a fost de 4,6%).

Valoarea adăugată brută în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu ianuarie-septembrie 2012 cu 2,7%.

Comerțul cu ridicata și cu amănuntul a înregistrat cea mai mare creștere a valorii adăugate brute de 4,2%.

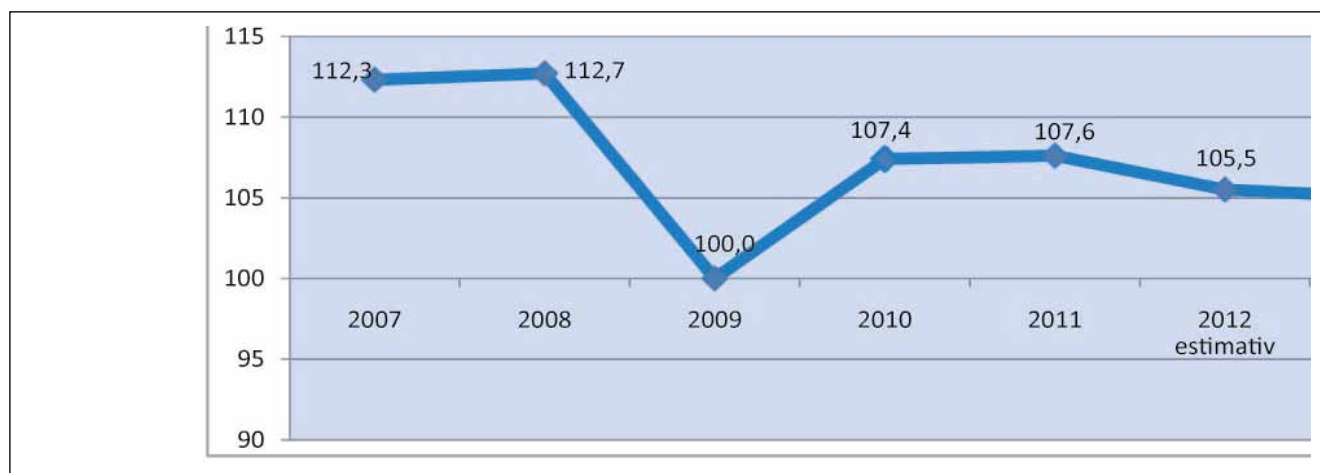
În transport și comunicații valoarea adăugată brută a crescut cu 2,5%, **activități de servicii** cu 2,1% și **construcții** cu 1,8%.

Formarea brută de capital fix a crescut cu 0,1% față de ianuarie-septembrie 2011.

Cîștigul salarial mediu lunar brut al unui lucrător din economia națională în ianuarie-septembrie 2012 a constituit 3426,3 lei și s-a majorat cu 9,3% față de perioada similară a anului 2011 în termeni nominali, iar în termeni reali a crescut cu 4,2%. Rata șomerului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară în trimestrul III 2012 a înregistrat 4,8%, fiind mai mică cu 0,5 p.p. față de trimestrul III 2011, iar față de trimestrul II 2012 – mai mare cu 0,3 p.p.

Rata inflației în ianuarie-septembrie 2012 a constituit 4,9%, înregistrând o micșorare de 2,4 p.p , comparativ cu rata înregistrată în aceeași perioadă a anului 2011. În întregime pe ani se observă o descreștere a ratei inflației.

Graficul 1. Dinamica inflației în Republica Moldova 2007-2013 (prognozat).

Sursa: Biroul Național de Statistică,
Banca Națională a Moldovei.

Conform prognozei preliminare a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2013-2015, (<http://mec.gov.md/planificare-strategică>) în Republica Moldova se prognozează o creștere a PIB de circa 5% anual în baza dezvoltării și susținerii întreprinderilor din sectorul privat din partea statului, dezvoltarea sectorului real al economiei, inclusiv prin atragerea investițiilor străine directe în economia națională și prin menținerea ratei inflației la nivel redus.

	2009	2010	2011	2012 estimativ	2013 prognozat
Produsul intern brut, mild. lei	60,4	71,9	82,2	90,1	99,4
în % față de anul precedent	94,0	107,1	106,4	103,0	105,0
Producția industrială, mild. lei	22,6	28,1	33,0	36,8	41,5
în % față de anul precedent	78,9	109,3	107,4	104,0	107,0
Producția agricolă, mild. lei	13,3	19,9	22,1	23,1	25,1
în % față de anul precedent	90,4	107,9	104,6	103,0	103,0
Investiții în capital fix din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	10,9	12,9	16,3	18,5	21,0
în % față de anul precedent	65,0	116,7	111,0	109,0	109,0
Salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	2747,6	2971,7	3193,9	3650,0	4000,0
în % față de anul precedent	108,6	108,2	111,6	111,0	110,0
Numărul șomerilor înregistrați, mii persoane	79241	81523	67254	53000	52050

Sursa: Biroul Național de Statistică,
Ministerul Economiei.

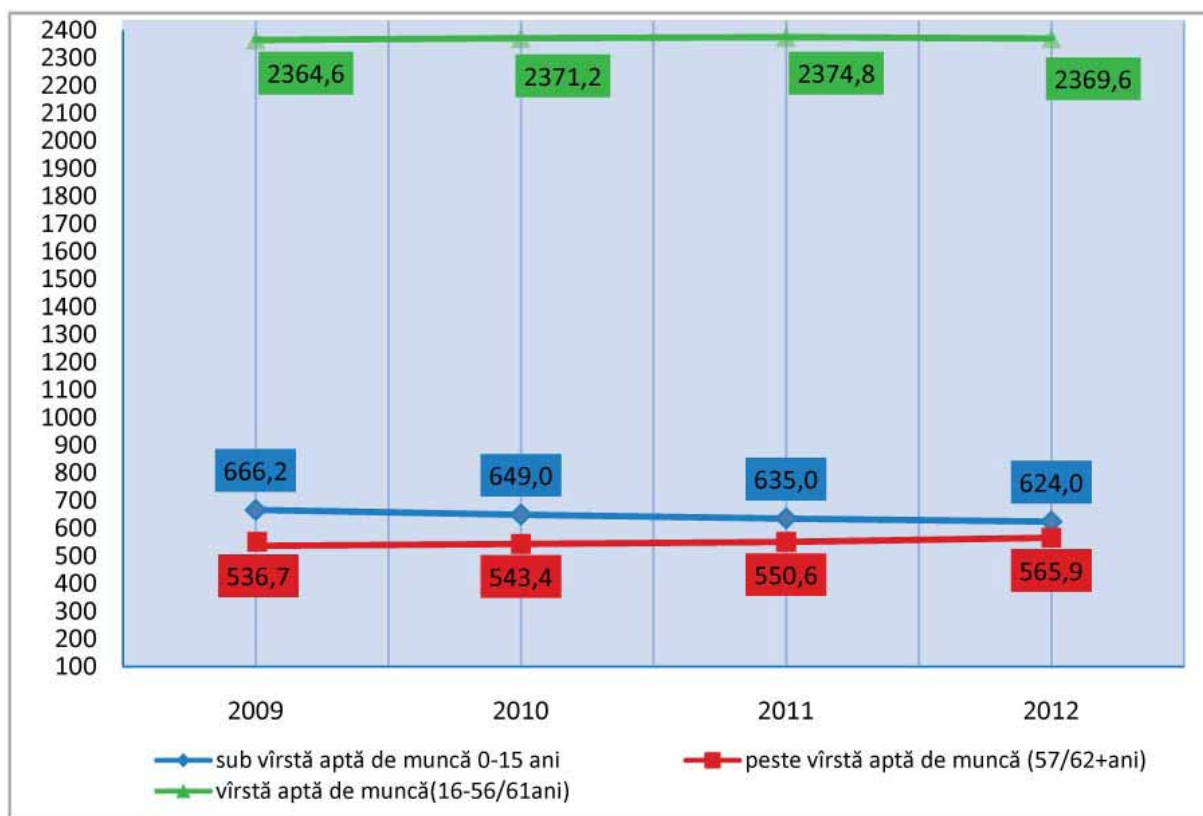
1.2. Evoluții demografice

Populația constituie o variabilă macroeconomică cu caracteristici specifice, ce influențează majoritatea proceselor și fenomenelor economice și sociale, având efecte semnificative asupra pieței muncii, creșterii economice și coeziunii sociale. Descreșterea demografică în Republica Moldova derivă din evoluția negativă a celor trei componente (natalitatea, mortalitatea generală, migrația externă), care modelează numărul și structura pe vârste a populației.

Diminuarea numărului populației s-a dovedit a fi un fenomen permanent și se înregistrează an de an, fiind cauzată de scăderea nivelului social-economic și al celui de trai, de schimbarea valorilor individuale și culturale, de migrația externă, având ca efect final îmbătrânirea populației. Aceasta din urmă provoacă modificarea structurii populației pe vârste în favoarea grupelor de vârstă înaintată, ca tendință fermă și durabilă, devenind factorul principal de risc în structura populației pe motivul creșterii ponderii persoanelor de vârsta a treia.

La 01.01.2012, numărul populației stabile în țară a constituit 3559,5 mii persoane, inclusiv populația urbană – 1485,8 mii, iar populația rurală – 2073,8 mii din care femeii constituie 51,9%, bărbații – 48,1%. Scăderea natalității și emigrarea au dezechilibrat structura populației pe grupele de vârstă. În consecință, ponderea populației tinere a scăzut, dar a crescut ponderea populației vârstnice, mărinđ gradul de îmbătrânire demografică.

Graficul 2. Dinamica populației stabile pe principalele grupe de vârstă

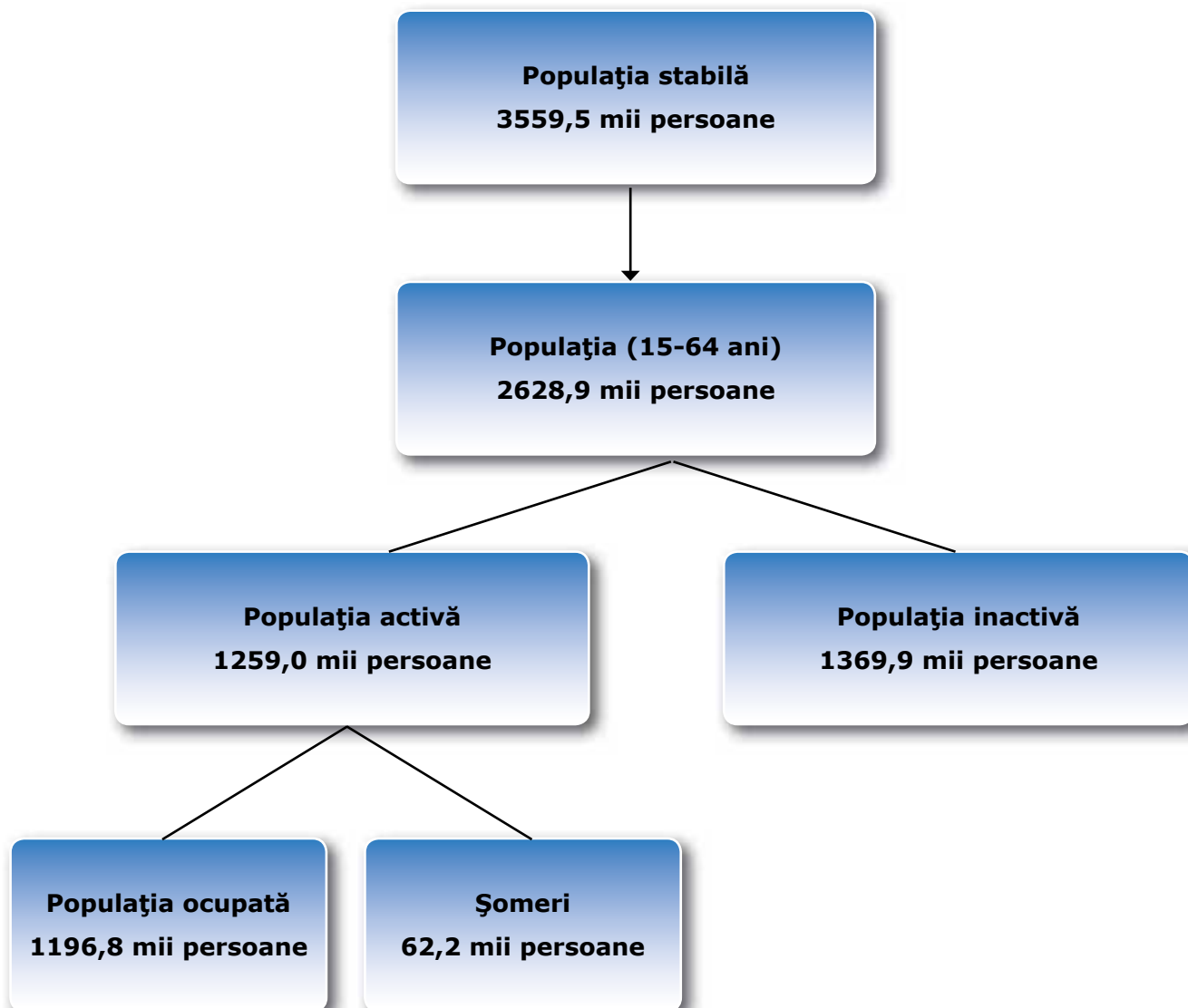
Sursa: Biroul Național de Statistică.

Conform prognozei Institutului de Integrare Europeană și Științe Politice al Academiei de Științe a Moldovei, contingentul de elevi se va reduce până în anul 2015, ca urmare a scăderii natalității și a faptului că în această categorie de vârstă intră generațiile puțin numeroase. Reducerea numărului populației va afecta piața muncii, deoarece numărul persoanelor tinere care vor veni pe piața muncii și a persoanelor în vârstă aptă de muncă va fi în descreștere.

2. SITUAȚIA PIEȚEI MUNCII

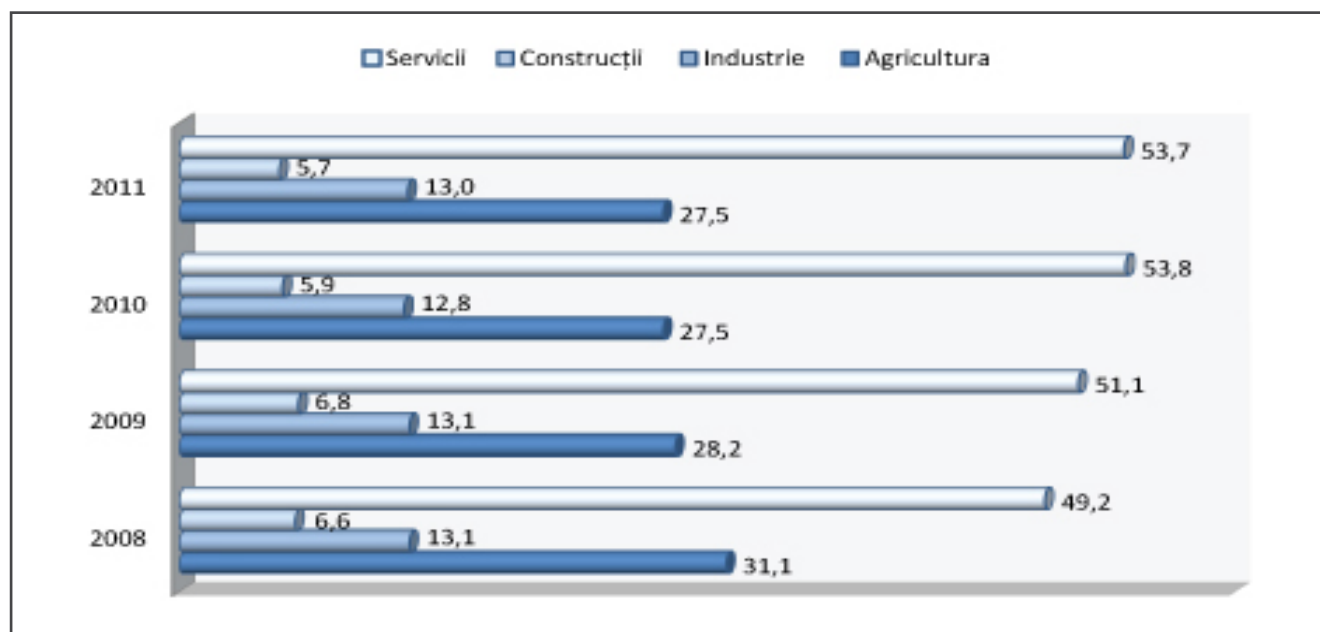
2.1. Ocuparea forței de muncă

Evoluția proceselor economice pe parcursul anului 2012 a influențat și asupra schimbărilor structurale din cadrul populației active și ocupate. În al treilea trimestru al anului 2012, populația activă era de 1286,9 mii persoane fiind în descreștere cu 4,5% (- 60,3 mii) față de tr. III 2011 din care 1224,7 populație ocupată și 62,2 mii șomeri conform BIM. Din numărul total al persoanelor active cote mai mari s-a observat la persoanele din grupele de vârstă 35-44 ani (293,7) și 45-54 ani (320,9) cifrând o rată de activitate de 62%. Majoritatea populației economic active locuiește în mediul rural, unde în virtutea instabilității sectorului rural și nivelului de studii mai scăzut al populației, activitățile economice sunt mai puțin rentabile, iar salariile mai scăzute.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, ponderea cea mai mare a populației ocupate o constituie populația ocupată în servicii și agricultură, economia vânatului, piscicultură.

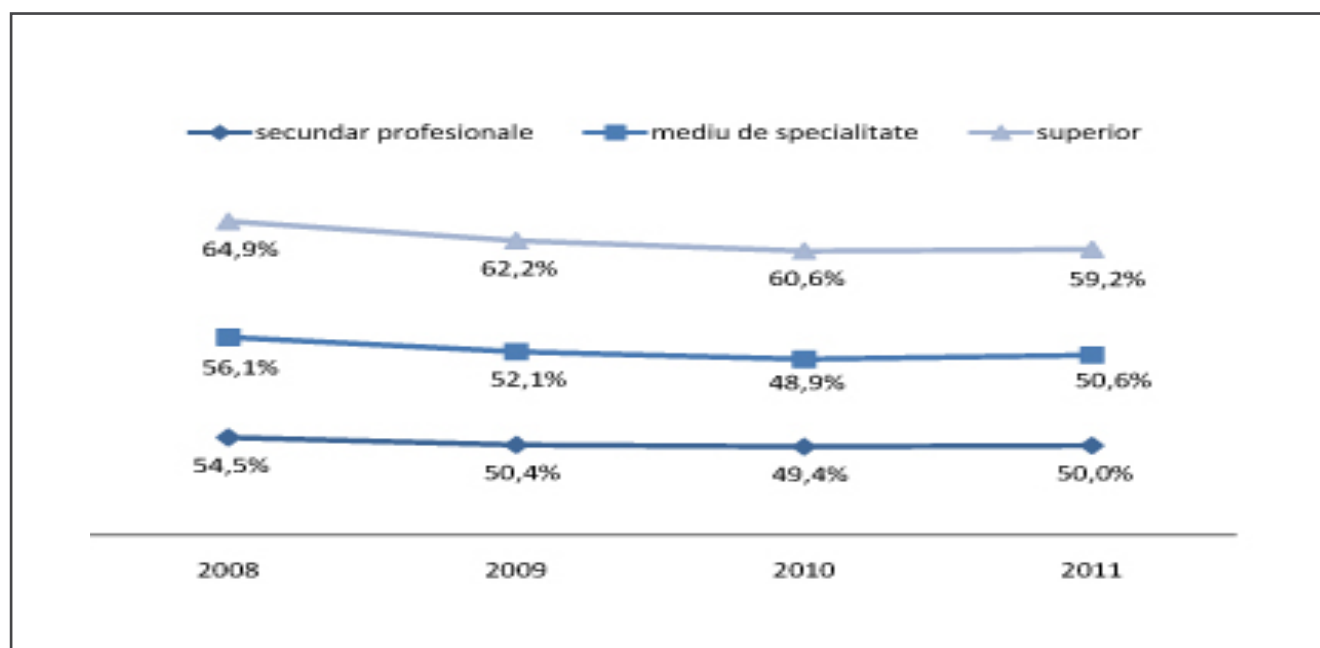
Graficul 3. Structura populației ocupate în funcție de domeniu de activitate, %

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Rata de ocupare a populației în vârstă aptă de muncă (15-64 ani) a fost de 45,5%, având valori mai ridicate pentru bărbați 46,7%, față de 44,4% pentru femei și respectiv pentru persoanele din mediul urban 48,2% față de 43,6% din mediul rural. Erau ocupați 29,3% dintre tineri (15-29 ani) și 45,3% dintre persoanele vârstnice (55-64 ani). Rata de ocupare a persoanele care absolvec studii superioare și medii de specialitate este mai înaltă, deoarece odată cu competențele crește și posibilitatea de plasare pe piața forței de muncă.

Graficul 4. Rata de ocupare după nivelul de studii

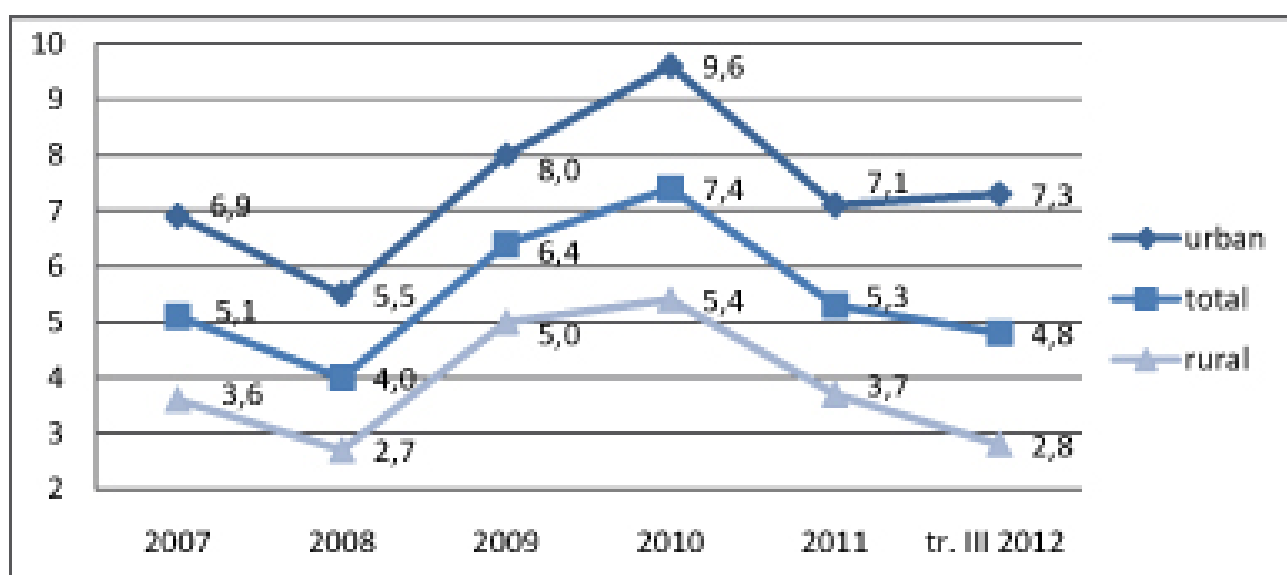

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Necoresponderea calității și competitivității potențialului uman cu necesitățile și cerințele înalte de instruire și calificare la locurile de muncă declarate de către agenții economici duce la necoresponderea cererii cu oferta pe piața forței de muncă.

Rata șomajului BIM la nivel de țară a fost de 4,8%. Rata șomajului la bărbați și la femei a înregistrat următoarele valori: 5,9% bărbați și 3,7% femei, iar în aspect urban și rural este de 7,3% pentru urban față de 2,8% pentru rural. Rata șomajului BIM avea nivelul cel mai ridicat (12,7%) în rândul tinerilor (15-24 ani). Estimativ la finele anului 2012 se preconizează o rată a șomajului egală cu 5,4%, iar pentru anul 2013 se prognozează o rată a șomajului de 5,8 %.

Graficul 5. Evoluția ratei șomajului pe medii, anii 2007- tr. III 2012, %

Sursa: Biroul Național de Statistică.

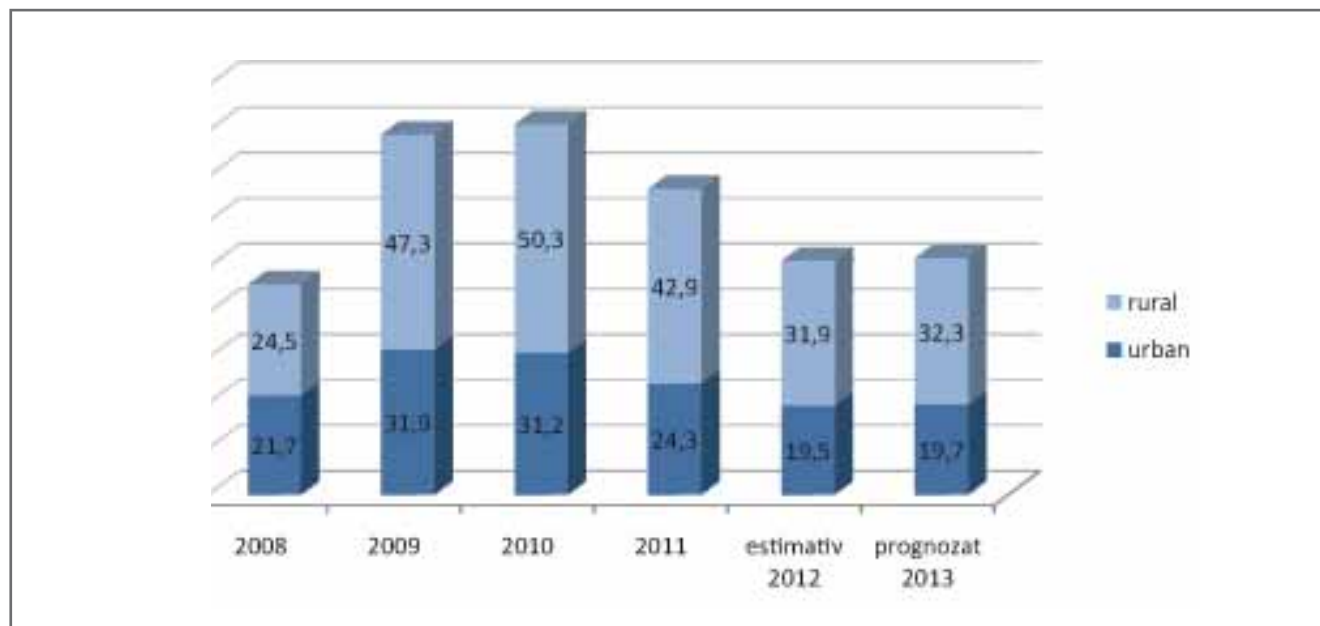
În trimestrul III al anului 2012 se observă o îmbunătățire a situației la capitolul șomaj, care înregistrează tendințe de descreștere. Astfel, **numărul șomerilor BIM în această perioadă** a marcat valoarea de 62,2 mii, fiind cu 8,8 mii mai mic față de trimestrul III, 2011.

Totodată, a crescut numărul populației inactive în vârstă aptă de muncă 15-64 ani, ceea ce constituie 1369,9 mii persoane, fiind în creștere cu 63,8 mii persoane față de trimestrul respectiv al anului 2011. Numărul persoanelor declarate plecate peste hotarele țării la lucru sau în căutarea unui loc de muncă a înregistrat o anumită creștere, cifrându-se la nivel de 367,60 mii persoane față de 351,0 mii persoane în anul 2011.

2.2. Șomajul înregistrat

Conform băncii de date a Agenției Naționale și structurilor sale teritoriale, pe parcursul a 11 luni ale anului 2012 au fost înregistrați 47,0 mii șomeri cu 14,2 mii mai puțin comparativ cu perioada respectivă a anului 2011. Lipsa oportunităților de angajare în mediul rural rămâne a fi o problemă majoră. Din numărul total de șomeri înregistrați 72% sunt din mediul rural, iar numărul locurilor vacante gestionate în acest mediu constituie 12%. Aceasta demonstrează că mai greu își găsesc un loc de muncă oamenii de la sate.

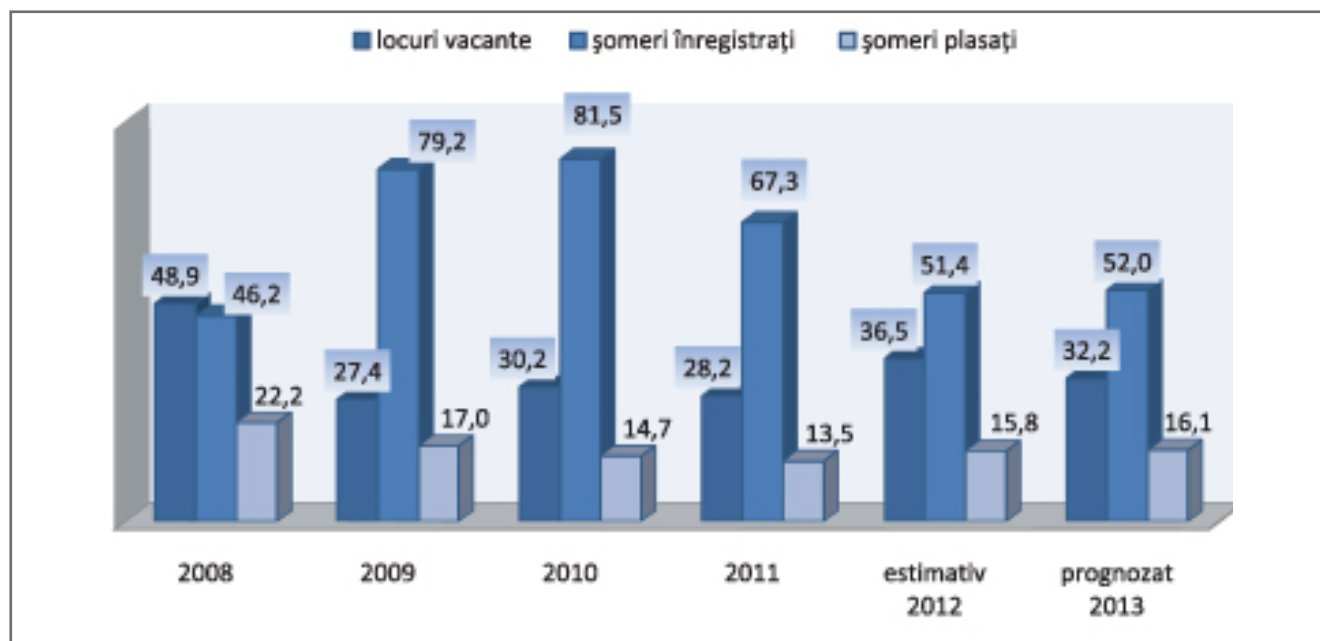
Graficul 6. Repartizarea șomerilor înregistrați după mediul de trai, mii persoane

Sursa: ANOFM.

În banca de date a Agenției Naționale numărul locurilor de muncă vacante înregistrate pe parcursul a 11 luni ale anului 2012 a constituit 33,5 mii locuri de muncă, fiind în creștere cu 24,8 % comparativ cu nivelul anului 2011. Estimativ, numărul locurilor de muncă vacante înregistrate până la finele anului va constitui 36,5 mii locuri de muncă. Din numărul total de locuri identificate, 79% sunt destinate pentru muncitori și numai 21% locuri vacante pentru persoanele cu studii medii de specialitate și superioare.

Graficul 7. Șomeri înregistrați, locuri de muncă vacante și plasarea în câmpul muncii, mii

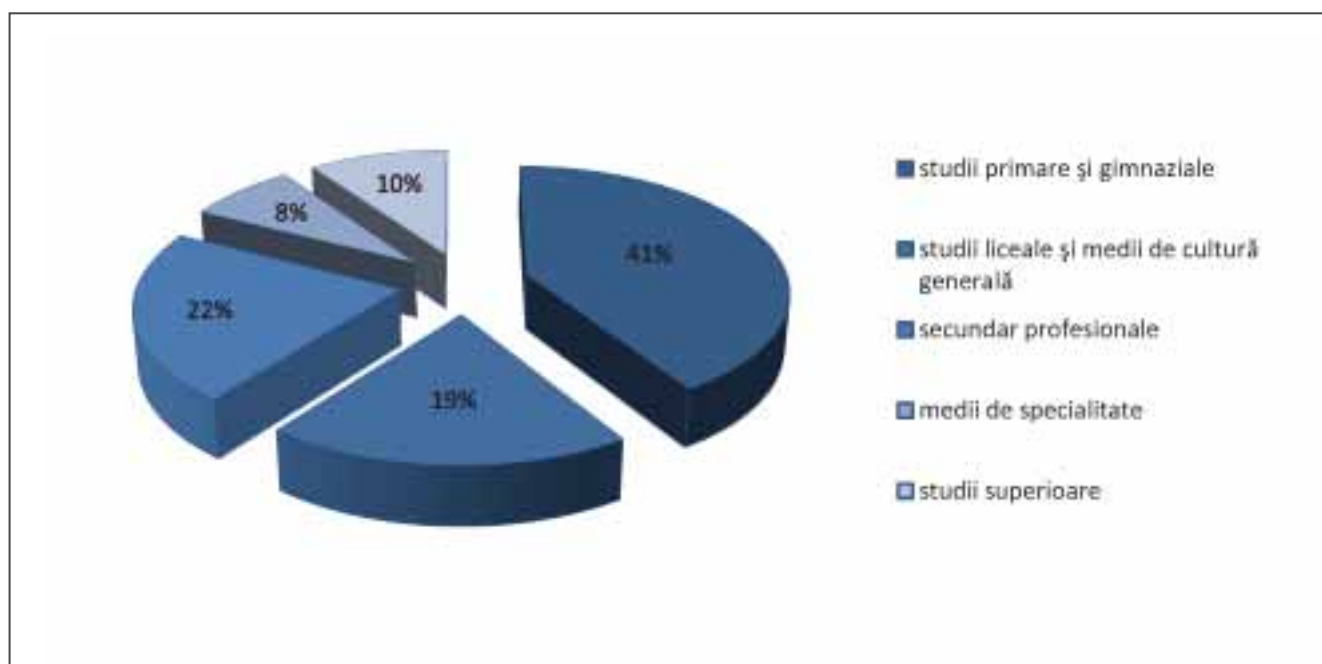
Sursa: ANOFM.

La capitolul plasarea în câmpul muncii situația rămâne a fi stabilă. Pe parcursul a 11 luni numărul șomerilor plasați în câmpul muncii a constituit 14,5 persoane. Dacă în anul 2011 ponderea șomerilor plasați în câmpul muncii a constituit 21% din numărul șomerilor înregistrați, în 2012

această pondere a constituit 31%, fiind în creștere cu 10 p.p comparativ cu perioada respectivă a anului 2011. Calitatea și calificarea joasă a forței de muncă face dificilă plasarea în câmpul muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Unul din factorii care fac dificilă ocuparea locurilor de muncă vacante într-un timp mai redus este nivelul scăzut de calificare al potențialilor angajați. Din numărul total al șomerilor înregistrați la data de 01.12.2012, se constată, că 40% constituie persoane cu studii primare și gimnaziale, 20% – persoane cu studii liceale și medii de cultură generală, 22% – persoane cu studii secundar profesionale, 10% – persoane cu studii superioare și 8% – persoane cu studii medii de specialitate. De aici rezultă, că nivelul educațional al persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă este redus. Persoanele cu nivel educațional ridicat apelează în proporție mai mică la agenție, gradul de ocupare a unui loc de muncă fiind mai mare (Graficul 8). Din numărul șomerilor cu studii superioare se plasează în câmpul muncii 40%, în timp ce din cei cu studii primare și gimnaziale respectiv 17% și 25%.

Graficul 8. Repartizarea șomerilor după nivelul de studii

Sursa: ANOFM.

Necesită a fi revăzute planurile actuale de înmatriculare la învățământul secundar profesional la meseriile prioritar solicitate pe piața muncii. Doar circa 5% din numărul total de șomeri urmează cursuri de formare profesională prin intermediul agențiilor teritoriale, ceea ce necesită sporirea numărului șomerilor înmatriculați la cursuri de formare profesională.

Cele mai solicitate profesii pentru persoane cu studii superioare și medii de specialitate în anul 2012 au fost: medici de profil și medicină generală și agenți de asigurare, iar pentru persoane cu studii secundar profesionale și medii generale: cusătoreasă în industria confecțiilor, cusător în industria ușoară, legător filoane, cabluri și conductori, operatori calculatoare, lăcătuși în diferite domenii și bucătar-cofetar.

3. REZULTATELE CHESTIONĂRII AGENȚILOR ECONOMICI

3.1. Structura eșantionului

În scopul realizării Prognozei pieței muncii pentru anul 2013 au fost supuși chestionării 3326 agenți economici din 3358 selectați din diverse ramuri ale economiei naționale, ceea ce constituie 20,6% din totalul de 16439 agenți economici cu un număr de angajați mai mare de 5 persoane, conform listei prezentate de Biroul Național de Statistică.

Reprezentativitatea eșantionului cercetării este asigurată printr-o selecție a agenților economici în funcție de forma de proprietate, numărul de angajați și domeniul de activitate. Agenții economici, participanți la interviu, au fost selectați în conformitate cu Metodologia de elaborare a Prognozei pieței muncii, aprobată de Consiliul de administrație al Agenției Naționale din 02.10.08 și modificată în urma obiecțiilor parvenite după efectuarea Prognozei pentru anul 2009, care prevede lărgirea spectrului agenților economici în eșantion.

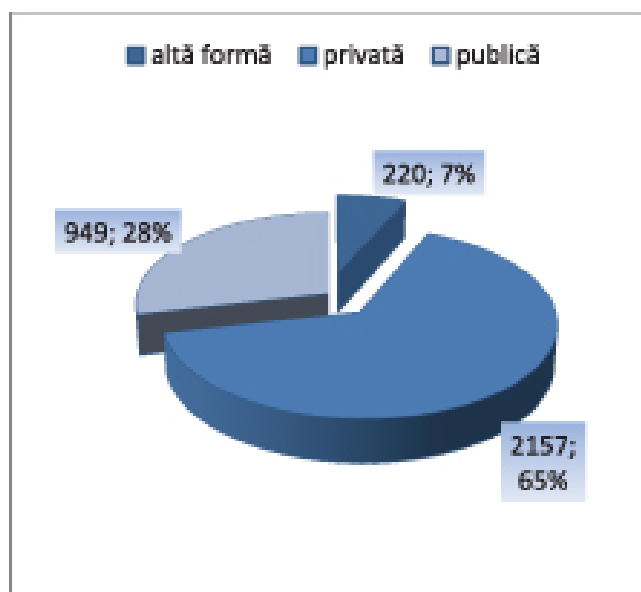
Conform Metodologiei respective, agenții economici cu un număr de angajați mai mic de 5 nu au fost incluși în eșantion, pe când cei cu un număr de 100 și mai mulți angajați, au fost chestionați totalmente.

Eșantionul agenților economici participanți la chestionare se prezintă :

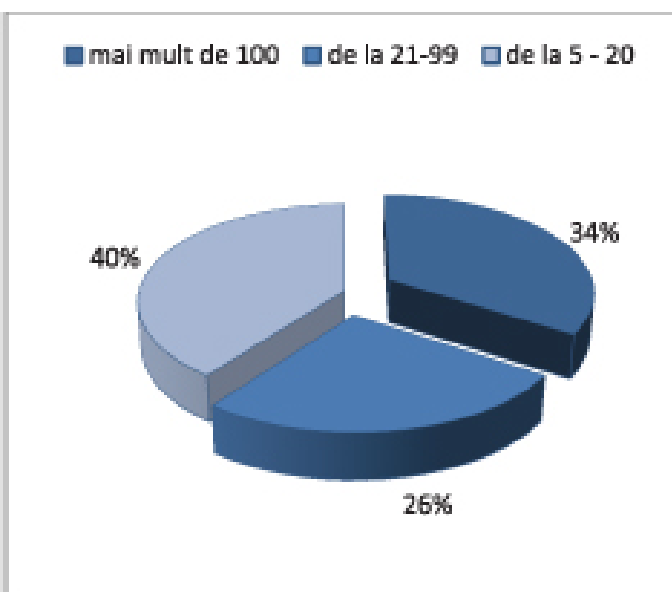
în funcție de forma de proprietate – cei mai mulți agenți economici participanți la cercetare sunt agenți economici privați – 2157 sau 65 la sută (graficul 9);

în funcție de numărul de angajați – cea mai mare pondere o dețin unitățile economice mici, cu un număr de angajați de 5-20 angajați – 40 la sută (graficul 10).

Graficul 9. Structura agenților economici în funcție de forma de proprietate

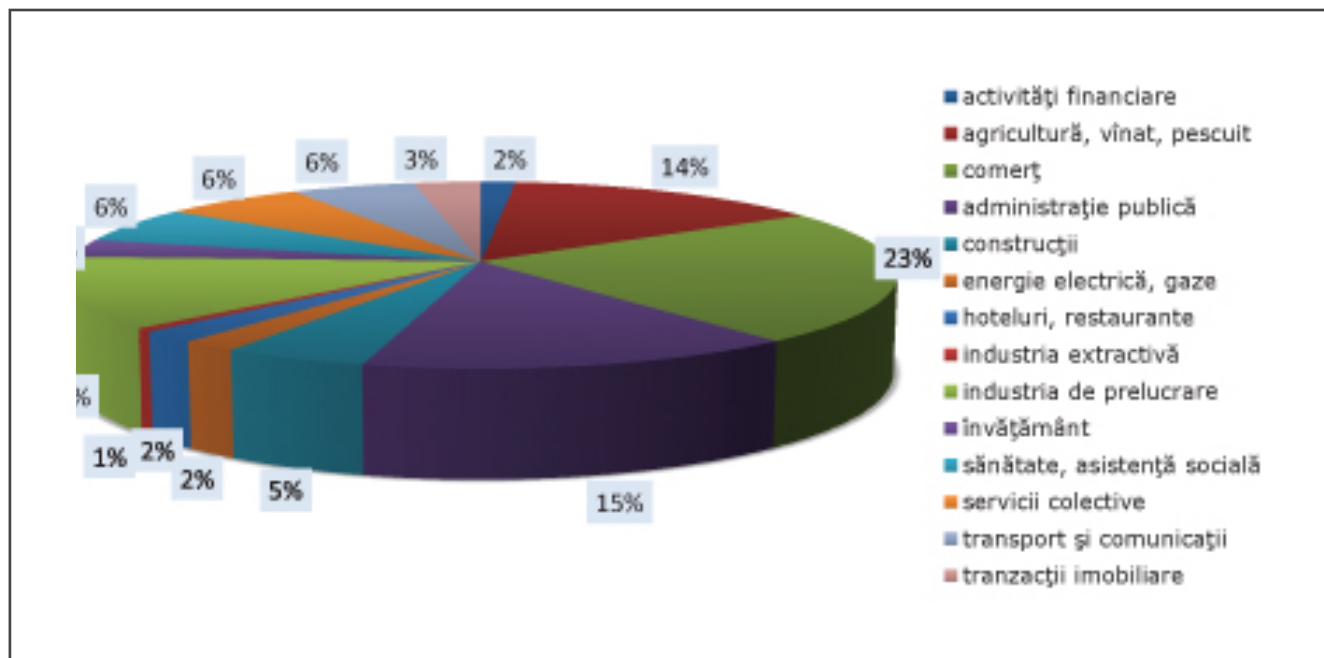

Graficul 10. Structura agenților economici în funcție de numărul de angajați

Pe domeniul de activitate – au fost cuprinse toate domeniile de activitate în funcție de structura ocupațională din republică. Cei mai mulți agenți economici supuși chestionării erau din comerț – 23%, administrația publică – 15%, din agricultură – 14%, din industria de prelucrare – 12%, din construcții – 6%, sănătate și asistență socială – 6% (Graficul 11).

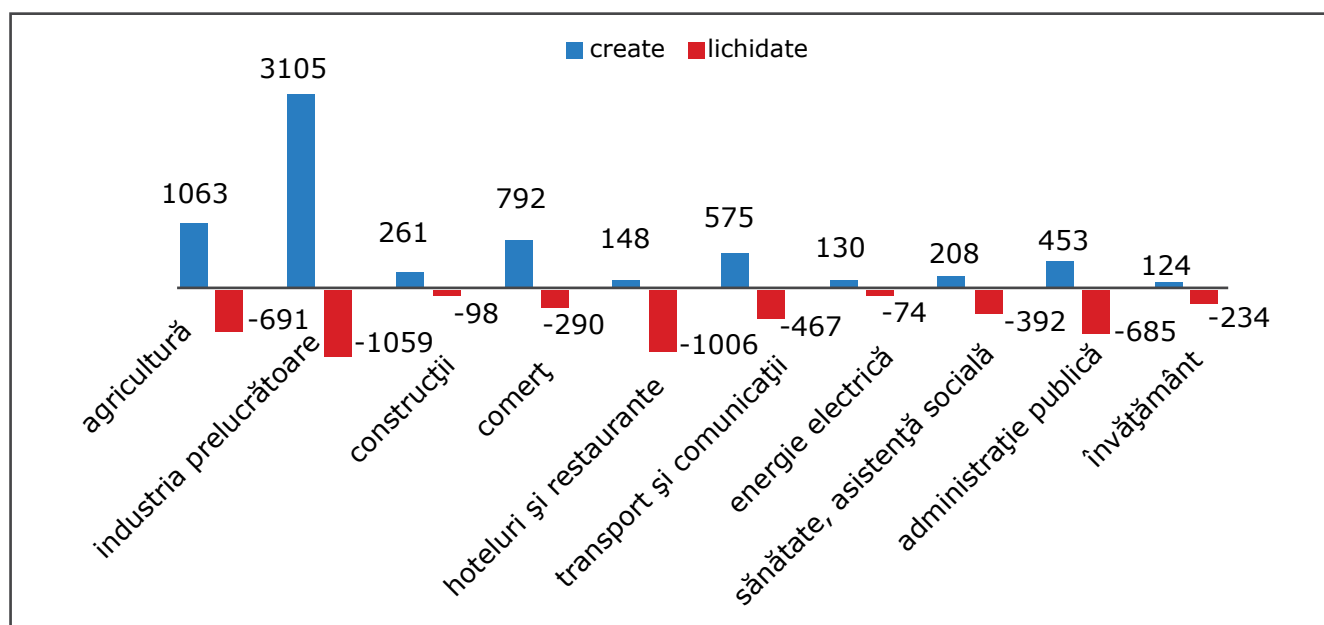
Graficul 11. Structura agenților economici în funcție de domeniul de activitate

3.2. Crearea și lichidarea locurilor de muncă

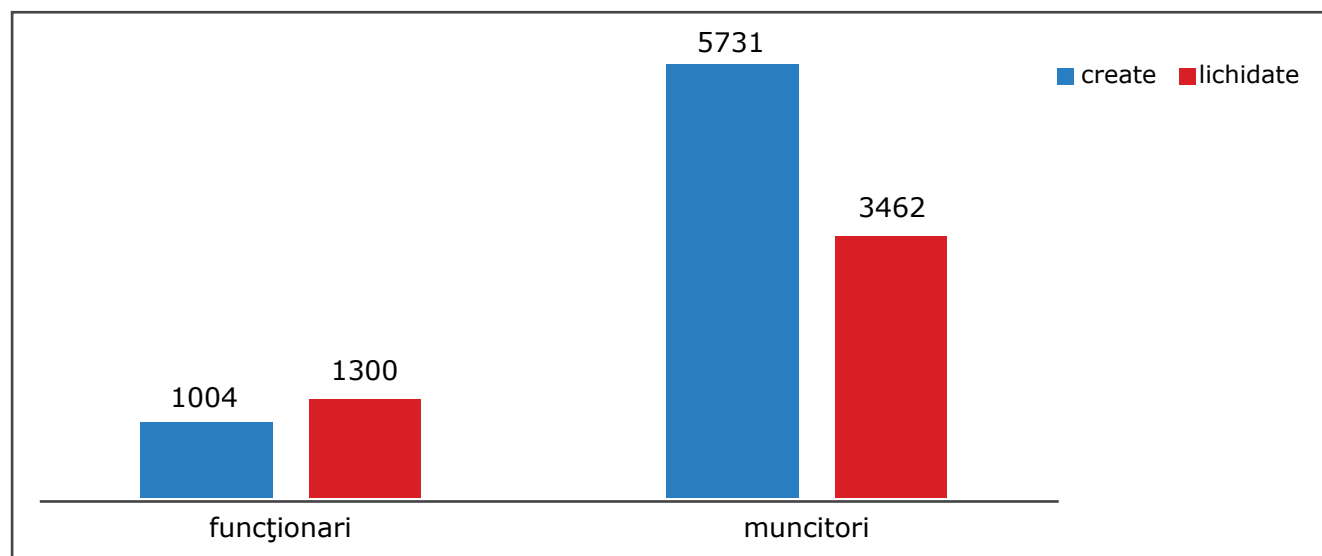
Majoritatea unităților economice participante la sondaj au declarat un număr mai mare de locuri de muncă create decât lichidate. Cele mai multe locurile de muncă vor fi create în unitățile economice din industria prelucrătoare, comerț, transport și comunicații. Totodată, în domeniul hoteluri, restaurante și învățămînt vor fi lichidate mai multe locuri de muncă decât create (Graficul 12).

Graficul 12. Crearea și lichidarea locurilor de muncă de către agenții economici.

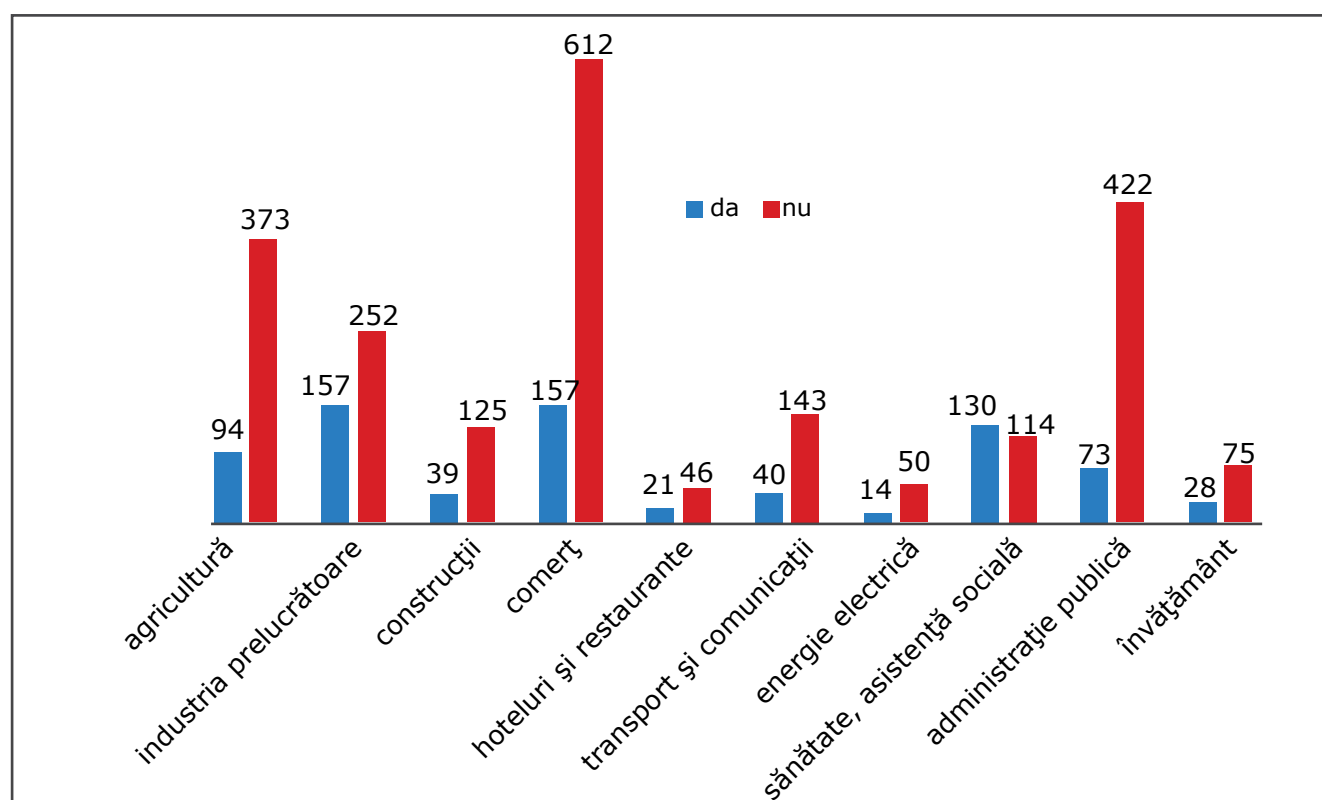
Vor fi create un număr mai mare de locuri de muncă pentru muncitori – 5731 locuri de muncă, în timp ce pentru funcționari un număr mai mare de locuri vor fi lichidate. Prin urmare, persoanele cu meserii muncitorești vor avea mai multe șanse de angajare decât persoanele cu studii superioare (Graficul 13).

Graficul 13. Crearea și lichidarea locurilor de muncă în funcție de profesii

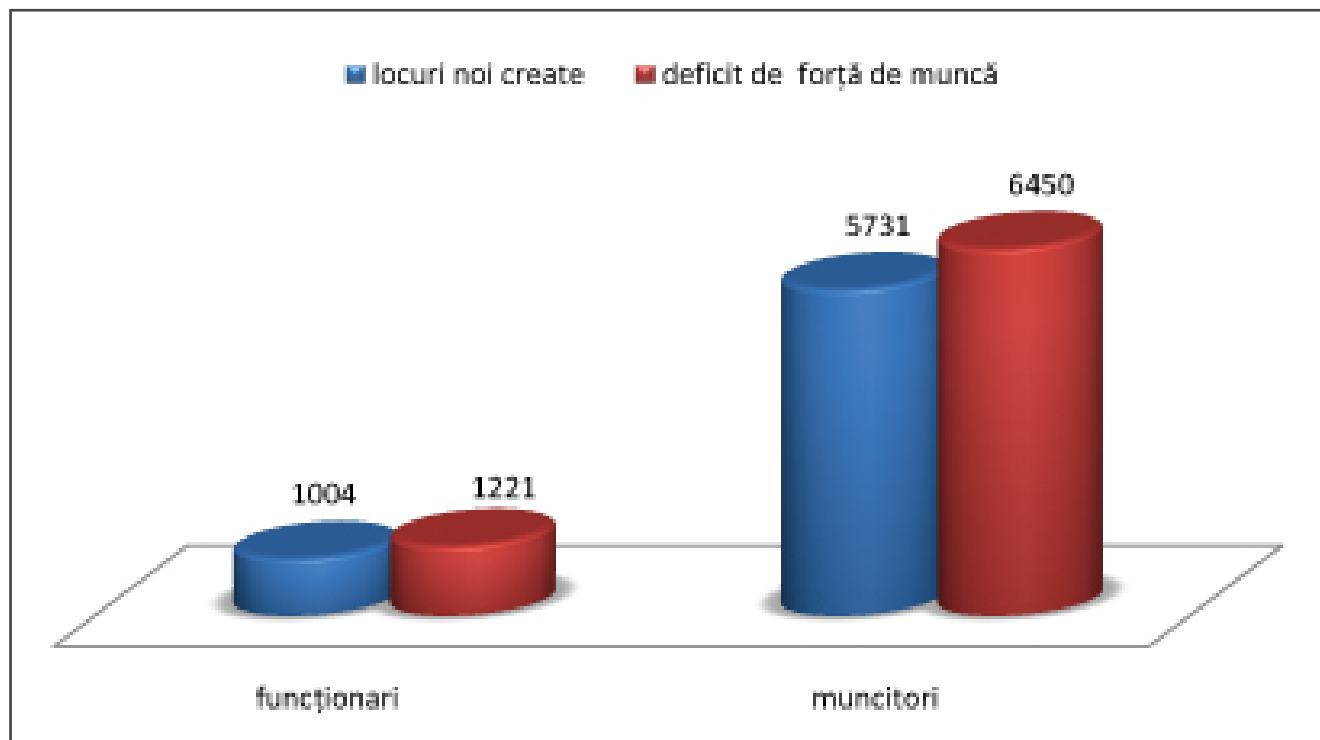
Procesul de creare a noilor locuri de muncă duce în același timp și la un deficit de forță de muncă. Această situație poate fi cauzată, în marea majoritate: de necoresponderea cererii cu oferta forței de muncă, de informarea insuficientă a doritorilor de a ocupa aceste locuri, de distanța mare de la domiciliul candidatului la locul de muncă vacant și unitatea economică ce oferă acest loc de muncă etc. S-a resimțit o lipsă mai mare a forței de muncă în ocrotirea sănătății și asistența socială (Graficul 14).

Graficul 14. Deficitul de forță de muncă în cadrul unităților economice în ultimele 12 luni în funcție de domeniul de activitate

Conform rezultatelor chestionării pentru următoarele 12 luni ale anului 2013, se observă un deficit de forță de muncă pentru profesiile muncitorești, iar pentru funcționari necesarul de forță de muncă se va menține în echilibru cu locurile de muncă nou-create. Motivul principal de lipsă de forță de muncă invocat de către agenții economici este lipsa unei forțe de muncă calificate și cu experiență (Graficul 15).

Graficul 15. Raport locuri de muncă create/deficit de forță de muncă în următoarele 12 luni

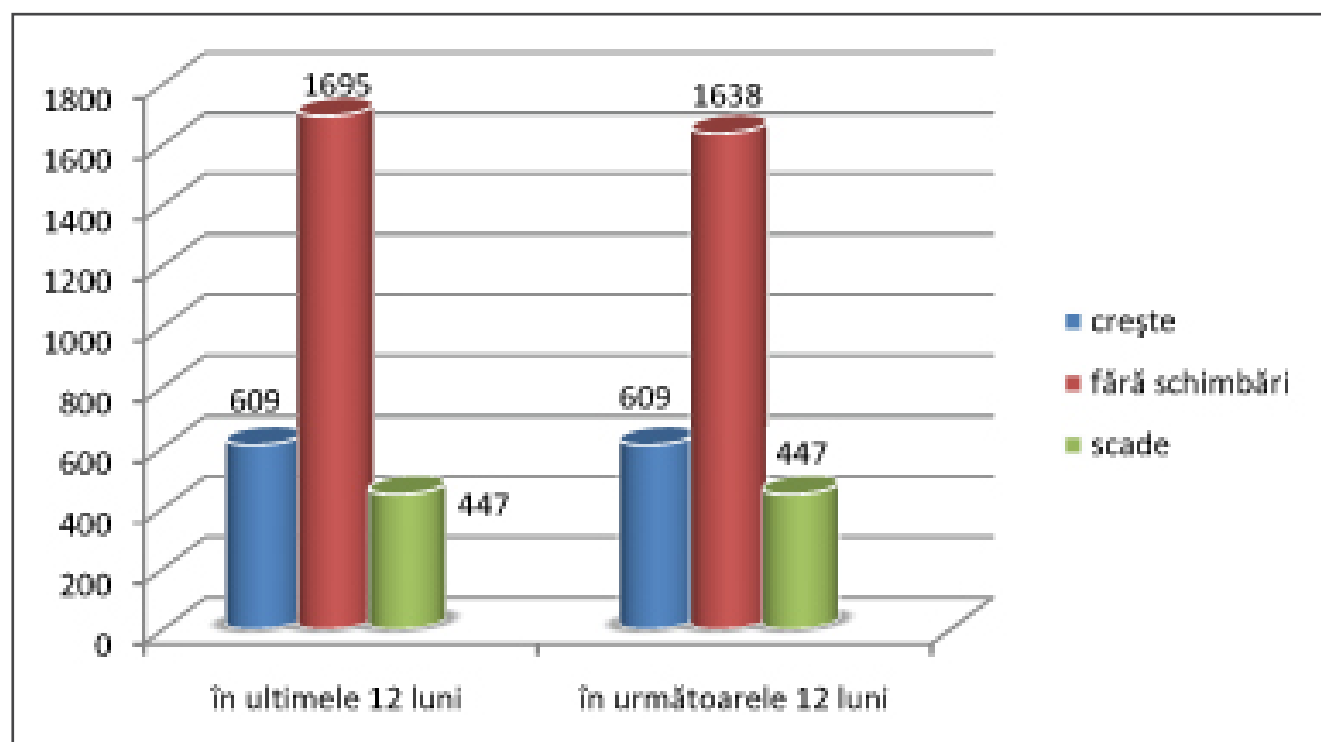

Prezența unui deficit de forță de muncă presupune pentru Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă activizarea și eficientizarea colaborării cu agenții economici, corelarea formării profesionale a șomerilor cu necesitatea agenților economici și sporirea gradului de ocupare a locurilor vacante.

3.3. Așteptările agenților economici privind evoluția economiei în anul 2013

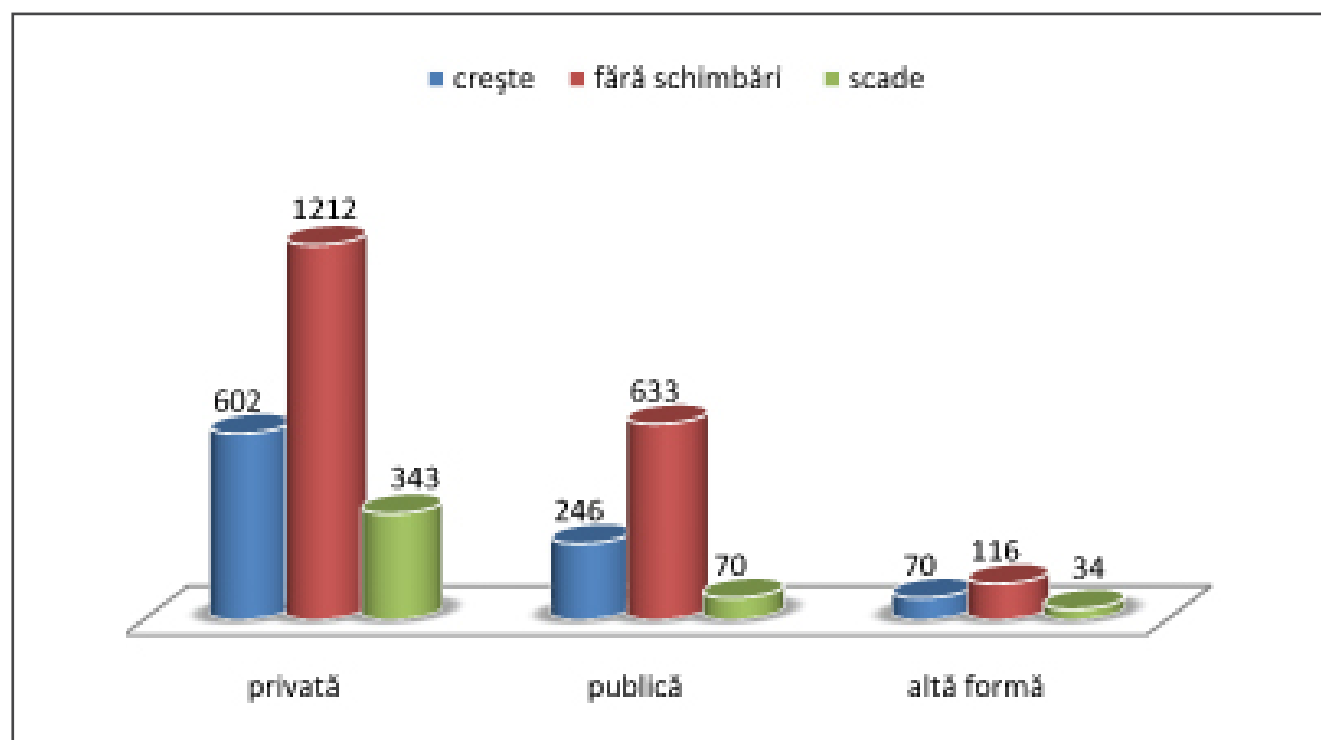
O prognoză a pieței muncii se bazează pe așteptările privind evoluția economiei naționale în general sau a piețelor bunurilor și serviciilor în particular. Orice ameliorare a situației privind ocuparea forței de muncă va fi determinată de o creștere a cererii de consum pe piețele bunurilor și serviciilor. Așteptările agenților economici privind evoluția cererii pe piața bunurilor și serviciilor sunt modeste. Astfel, 50% din agenții economici nu se așteaptă nici la o schimbare privind evoluția cererii pe piețele bunurilor și serviciilor, deoarece acestea nu au înregistrat anumite schimbări în cererea de bunuri nici în anul curent. 18% așteaptă o creștere a cererii pe piața bunurilor și serviciilor, pe când 13% așteaptă o descreștere. Trebuie remarcat că în următoarele 12 luni numărul agenților economici care se așteaptă la o reducere a cererii pe piețele bunurilor și serviciilor comparativ cu anul curent este același, ceea ce demonstrează o stabilitate a economiei naționale la nivelul anului curent (Graficul 16).

Graficul 16. Evaluarea cererii de pe piața bunurilor și serviciilor

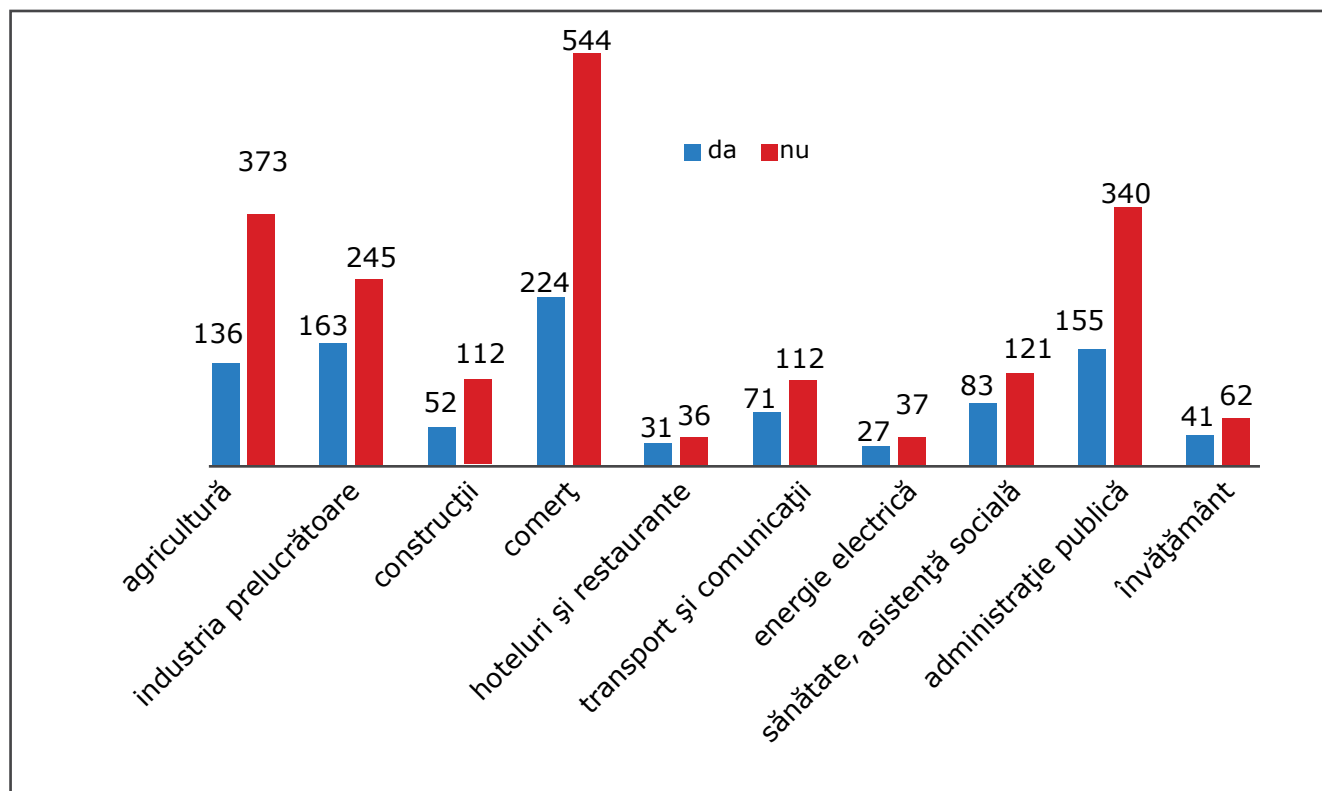
Agenți economici din sectorul privat care nu se așteaptă la anumite schimbări în cererea de pe piața bunurilor și serviciilor sunt de două ori mai mulți decât cei care se așteaptă la o creștere pentru anul viitor (Graficul 17).

Graficul 17. Evaluarea cererii de pe piața bunurilor și serviciilor în funcție de proprietate

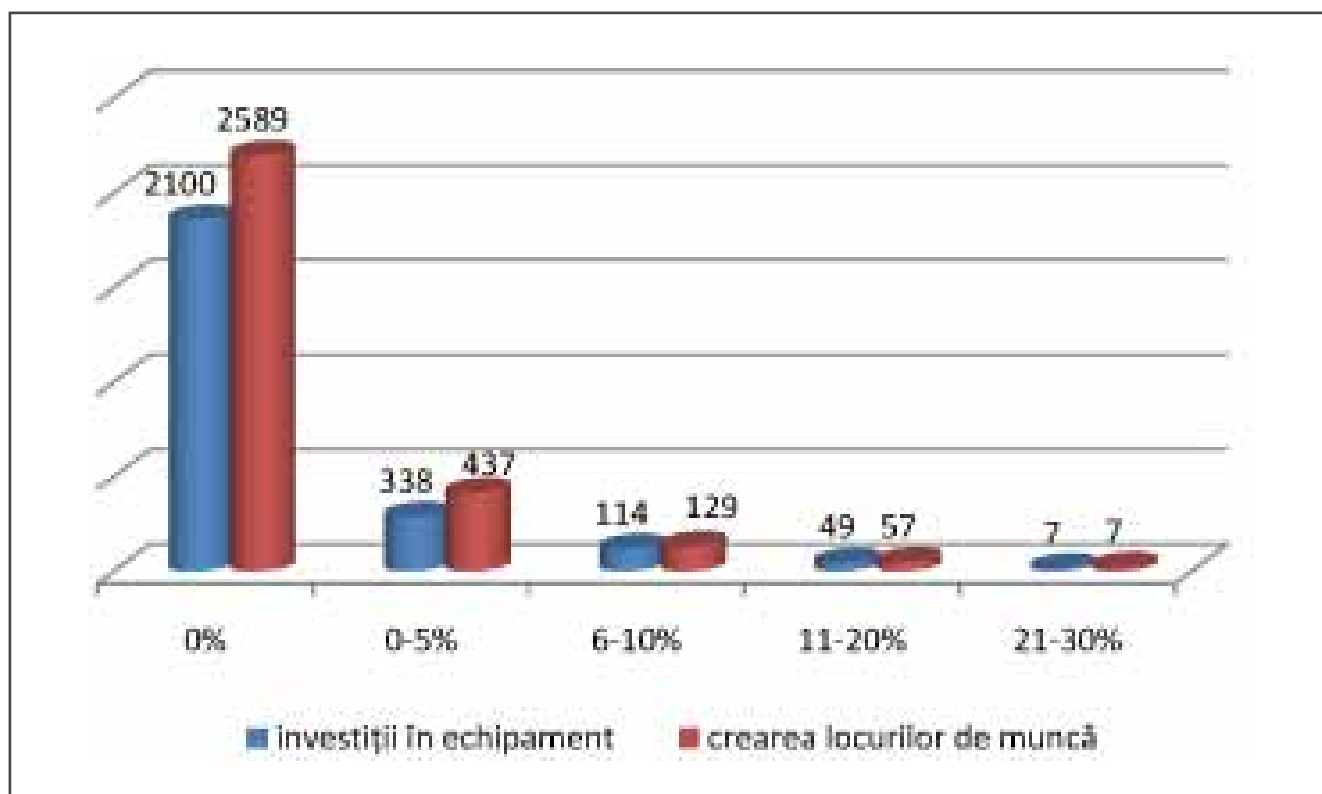
În pofida faptului că de către Ministerul Economiei se prognozează pentru anii 2013-2015 o majorare a investițiilor în active materiale pe termen lung cu o rată de 5%, la majoritatea agenților economici chestionați din ramurile economiei nu se observă această tendință.

Graficul 18. Investiții în următoarele 12 luni

Cea mai mare parte a agenților economici nu-și planifică pentru anul viitor o creștere a volumului de producție în urma investițiilor în echipament/ tehnică/spații și în crearea locurilor noi de muncă (Graficul 18).

Graficul 19. Creșterea volumului de producție/servicii și crearea noilor locuri de muncă în următoarele 12 luni.

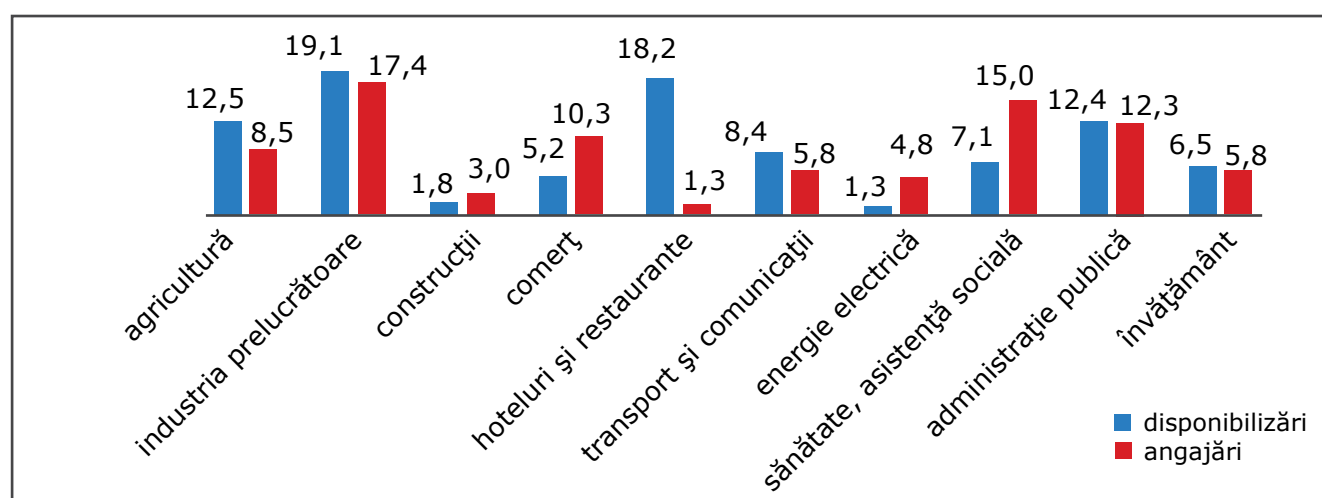

4. EVALUAREA TENDINȚELOR DE PE PIAȚA MUNCII DIN 2013

Agenții economici intervievați relatează că, indiferent dacă planifică sau nu crearea locurilor de muncă, vor efectua anul viitor anumite angajări. Numărul angajărilor și disponibilizărilor va fi mai mic decât anul curent, dar oricum va exista. Întreprinderile care își planifică angajări de personal în mărime de 17,4% sunt din industria de prelucrare, 15,0% – sănătate, asistență socială, și 10,3 % – comerț (Graficul 20).

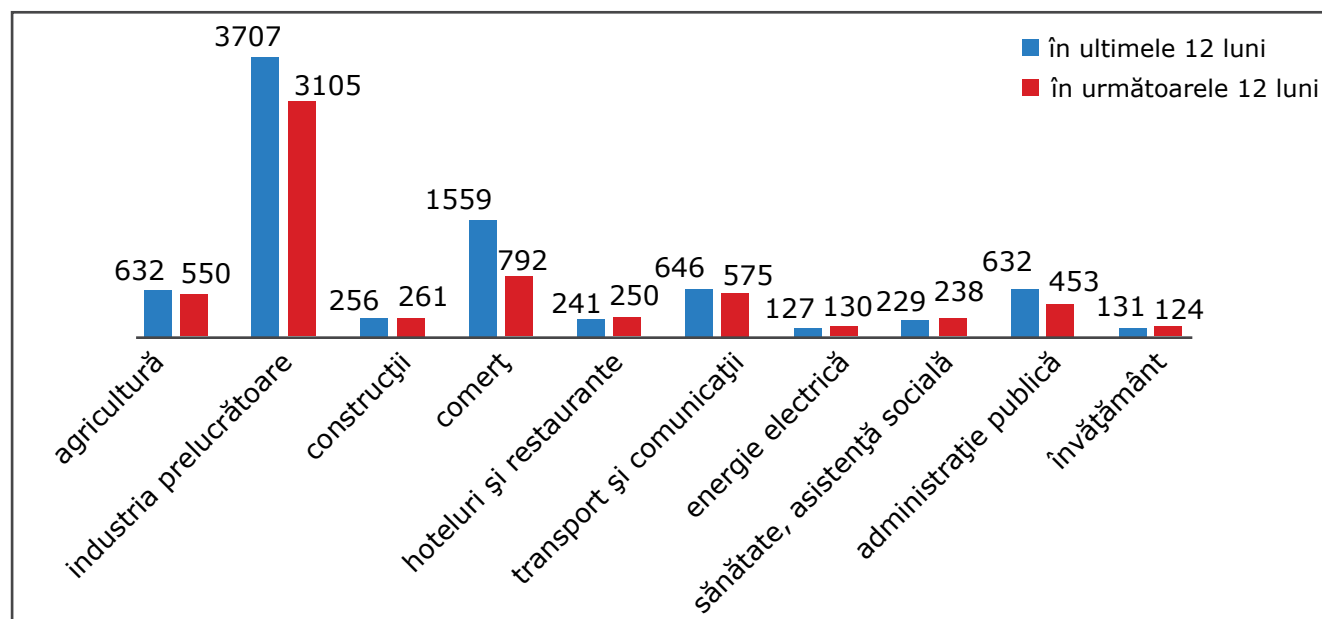
Totodată, sunt planificate și anumite disponibilizări de personal la agenții economici din hoteluri și restaurante 18,2%, agricultură – 12,5%, transport și comunicații – 8,4%. Trebuie remarcat că disponibilizările planificate pentru anul viitor sunt în număr mai mic decât disponibilizările efectuate în anul curent. În cea mai mare parte vor fi disponibilizați profesori și metodiști din învățământ, contabili, conducători auto, muncitori auxiliari.

Graficul 20. Așteptările agenților economici privind persoanele disponibilizate și angajate (%)

Conform estimărilor de prognoză pentru anul 2013, se observă o tendință de descreștere a numărului de locuri de muncă nou-create. Această tendință se datorează dezvoltării nesemnificative a economiei naționale și revizuirii indicatorilor de creștere economică. Se va modifica volumul și structura angajărilor în economia națională, lucru care va depinde și de evoluția consumului național (Graficul 21).

Graficul 21. Crearea locurilor noi de muncă.

Analizând situația pe sectoare putem constata o ușoară descreștere a locurilor noi de muncă create (Graficul 21). Vor avea tendință de creștere sectoarele: hoteluri și restaurante, sănătate, asistență socială. Fiind o țară agrară, agenții economici care activează în ramura agricolă vor crea locuri noi de muncă, dar în număr mai mic comparativ cu cele prognozate pentru anul curent. Pentru multe persoane din mediul rural, unde nu există alte oportunități de muncă, agricultura este singura modalitate de a supraviețui din punct de vedere economic, reprezentând o sursă adițională de venit.

ACTIVITATE	În următoarele 12 luni
ACTIVITĂȚI FINANCIARE	→
AGRICULTURĂ, VÂNAT	→
COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL	→
CONSTRUCȚII	→
ENERGIE ELECTRICĂ, GAZE, APĂ	→
HOTELURI, RESTAURANTE	→
INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	→
SĂNĂTATE, ASISTENȚĂ SOCIALĂ	→
ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ	→
TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚII	→
TRANZACȚII IMOBILIARE	→
ÎNVĂȚĂMÂNT	→

5. CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

Analizând situația din economia națională și de pe piața muncii din Republica Moldova, precum și rezultatele chestionării agenților economici participanți la prognoză constatăm următoarele:

Evoluția economiei naționale pentru anul 2012 este mai pesimistă decât a fost prognozat.

Scăderea ritmurilor de creștere a producției moldovenești a încetinit din cauza cererii externe mai limitate decât anul precedent și a condițiilor meteorologice nefavorabile.

Sectorul real al economiei a înregistrat un ritm mai mic de creștere comparativ cu anul precedent.

Pentru anul 2013 nu se prognozează o majorare a numărului de state de personal la agenții economici intervievați.

Conform rezultatelor anchetării agenților economici, numărul locurilor de muncă nou-create va fi în descreștere față de anul curent și nu vor fi investiții.

Populația aptă de muncă se află în mediul rural, pe când locurile de muncă vacante sunt înregistrate în mediul urban.

Activitatea de formare profesională a cadrelor de diferite niveluri, precum și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă nu este realizată destul de eficient în conformitate cu necesitățile pieței muncii. Se impune necesitatea reformei sistemului de învățământ profesional de diferite niveluri.

Intensificarea activității cu angajatorii a sporit numărul locurilor de muncă vacante și a mărit ponderea plasării șomerilor în câmpul muncii cu 10 p.p.

Considerăm oportună luarea deciziilor pentru schimbarea paradigmei cheltuielilor între măsurile active și pasive, ponderea cea mai mare revenind măsurilor active.

Diseminarea rezultatelor prognozei pieței muncii și a Barometrului profesiilor.

Valorificarea rezultatelor Prognozei pieței muncii în procesul complex de derulare a activităților pe piața forței de muncă.

Rezultatele prezentate în această prognoză pot servi ca sursă importantă de informare pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și șomeri, pentru agenți economici.

Barometrul profesiilor pentru anul 2013 – specialiști

Șanse înalte de angajare	Balanță	Șanse reduse de angajare
Soră medicală	Contabil	Jurisconsult
Felcer	Profesor în învățământ	Economist
Farmacist	Inginer	Merceolog
Inginer electronist	Inginer tehnolog	Biolog
Manager	Inginer mecanic	Agronom
Energetician	Inginer construcții civile, industriale	Zootehnician
Programator	Traducător	Medic veterinar
Agent comerț	Medic de specialitate	Psiholog
Inginer-proiectant	Tehnician	Inspector serviciu personal
	Educator	Chimist
	Asistent social	Referent
		Inginer electrocomunicații

Barometrul profesiilor pentru anul 2013 – muncitori

Șanse înalte de angajare	Balanță	Șanse reduse de angajare
Cusătoreasă	Lăcătuș la repararea automobilelor	Electromecanic telecomunicații
Croitor-cusător	Operator la calculator	Electromontor telecomunicații
Bucătar-cofetar	Lăcătuș la asamblarea construcțiilor metalice	Telefonist
Casier	Conducător auto	Telegrafist
Vânzător	Placator cu plăci Tencuitor-zugrav	Montator dispozitive și aparate radioelectronice
Chelner-barman	Pietrar-zidar	Radiomecanic la întreținerea și repararea aparatelor radio și a televizoarelor
Asamblor	Dulgher	Tractorist
Legător filoane, cabluri și conductori	Tâmplar	Strungar
Lăcătuș-electrician la repararea utilajului electric	Presator articole din carton	
Electrogazosudor	Betonist	
Lăcătuș la instalarea tehnicii sanitare	Fierar betonist	
Conducător troleibuz	Secretară	
Ajutor de educator	Manichiuristă	
	Frizer	

Date de contact:

**Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
str. Vasile Alecsandri nr. 1, Chișinău, MD 2009
Republica Moldova**

**Tel. (373 22) 721-003 Fax (373 22) 227-761
email: anofm@anofm.md**

**www.anofm.md
www.angajat.md**